

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.
 Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predel 22, telefon 2326.
 Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celle, Delavska zbornica —
 Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom — Rokopisi se ne vračajo.
 Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega značaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnila za Jugoslavijo znaša mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 11

Sobota, 6. februarja 1937

Leto XII

Državni proračun

v finančnem odboru parlamenta

je v polnem teku. Zanimivo pa je, da se pri teh debatah, kar je razvidno iz časopisnih poročil, ne omenja položaj delavstva in uradništva v državnih službi ozir. v službi državnih podjetij.

Ako se vprašanja, ki se tičajo materijalnega poboljšanja državnih uslužbencev, ne bodo rešila ob priliki proračunske razprave v finančnem odboru, skoro gotovo tudi plenum skupščine ne bo kaj drugega sklenil.

Organizacije državnih uslužbencev bi morale biti v tem trenutku najbolj aktivne; sklicevati bi morale zborovanja in s tem opozarjati parlament na se, ako že v parlamentu samem nimajo nikogar, ki bi branil njihove interese.

Proračun notranjega ministra se poveča

Po poročilu ministra dr. Kreka bo znašal proračun notranjega ministra, ki izkazuje 538 milijonov izdatkov, ker bodo iznova namestili 232 uradnikov za notranjo upravo in 272 stražnikov. Povečanje službenega aparata je postal potrebno zaradi poglebljene komunistične delavnosti in večje kriminalnosti. Minister je ludi povedal, da se je uradni aparat 1934 preveč skrčil, ker je bilo odslovenih 576 oseb iz službe.

Finančni odbor je proračun iz navedenih tehnih razlogov sprejel v načelu in podrobnostih.

Vojni proračun

V vojaške in mornariške namene votira odsekovi predlog v narodni skupščini 2459 milijonov dinarjev, to je 150 milijonov več kakor lani.

Velenjski rudnik — banovinski

Minister za šume in rude Gjuro Jankovič je poročal v finančnem odseku, da je velenjski premogovnik za državo pasiven. V eksploataciji banovine bi zaradi razširjenja elektrifikacije utegnil postati rentabilen. Vlada bo poizkušala prepustiti premogovnik dravski banovini.

700 rudarjev stavka

v rudniku Jarando

V rudniku Jarando pri Raški v Srbiji je stopilo v stavko 700 delavcev, ki zahtevajo urejene delovne razmere in povišanje več kot mizernih mezd.

Uprava rudnika se izgovarja, da se nahaja v težkem položaju. Vsekakor pa v lažjem, kot rudarji.

Stavko vodi Savez rudarjev, ki je priključen URSSJ.

Stavka v splitski cementarni

1600 delavcev v gibanju

V Splitu so se pogajanja za sklenevale kolektivne pogodbe med cementarno in delavstvom razbila. V stavko je zaradi tega stopilo 1600 delavcev. Delodajalcu ne pristanejo niti na najmanjše zvišanje mezd.

Poštna hranilnica dela z dobičkom. Njen čisti dobiček v preteklem letu je znašal 59.17 milijonov dinarjev. Država je dobila od tega 39.17 milijonov dinarjev. Od obstoja je hranilnica imela 407 milijonov dinarjev čistega dobička; od tega je prejela država 209 milijonov dinarjev.

Usoda § 219. o. z. za rudarje

Kaj bo z bolézenskimi šihti za rudarje in druge, zavarovane pri bratovskih skladnicah?

Kakor znano, so imeli do 1. aprila 1936 vsi delavci brez izjeme pravico do mezde 1 tedna v slučaju bolezni po § 219 obrtnega zakona. Z lanskim finančnim zakonom od 1. aprila 1936 pa so izgubili to ugodnost.

vsi delojemalci, ki so zavarovani pri bratovskih skladnicah in smejo sedaj zahtevati le po § 1154b občega državljanega zakona razliko med hranarino in mezdo, tako da dobijo v slučaju bolezni le toliko, kolikor znaša skupna mezda in nikakega pri-

pa je pisal »Slovenec« v novici »Trbovlje«, »Shod ministra dr. Kreka v Trbovljah«, da so poslušalci poslušali dr. Kreka v največji tišini in z zanimanjem, posebno, ko je govoril, kako je današnja vlada zboljšala gospodarski položaj, ko so dobili stotisoči zaposlenja in da je izdelala uredbo o minimalnih mezdah. Nadalje, da je važna za Trbovlje uredba o invalidnem in starostnem zavarovanju, ki bo v korist delavcem cementarna, podjetja Haucka in drugih zasebnih podjetij.

»Slovenec« je poročal nato dobesedno:

»Zavarovani bodo od sedaj tako, kot so naši rudarji. — § 219 bo popolnoma uveljavljen z novim proračunom in to po izrečenem zagotovil minister šum in rud. — Izdeluje se rudarski zakon in poskrbeli bomo, da bodo naši rudarji pri njem sodelovali.«

In kaj pravi novi proračun?

Dobili smo pa v roke »predlog finansijskog zakona za god. 1937-38«, ki se ravno sedaj razpravlja v skup-

ščini in tam določa § 55 toč. 3 v oddelku ministrstva šum in rud za božično leto sledče:

»Služboprimec kod rudarsko-topioničkih preduzeća, osiguran kod bratimskih blagajne, u slučaju sprečenosti u službovanju bolescu ili nesrečnim slučajem — nema — pravo na platu od preduzeća u smislu § 219 zakona o radnjama.«

»Slovenec« je torej dne 6. decembra 1936, to je pred volitvami v občino Trbovlje neresnično poročal, da je minister šum in rud izrečeno zagotovil zopetno popolno uveljavljenje § 219 z novim proračunom in je sedaj stvar narodnih poslancev, da dosežejo popravilo škode rudarjem.

Zato ni treba drugo, kakor da se v § 55 toč. 3 spremeni besedica

nema v besedo ima...

Rudarji in topilnari, brigajte se za svoje pravice, sedaj je še čas, posebno, če je minister šum in rud že dal izrečeno zagotovilo ministru dr. Kreku.

Italija in Turčija

Italija urejuje vprašanja Sredozemskega morja.

Te dni sta se sestala v Milenu Mussolinijev zet in zunanjji minister grof Ciano in turški zunanjji minister Rudži Aras.

Med Italijo in Turčijo vlada napetost že od 1. 1911, odkar je Italija zasedla Libijo in potem otoče Dodekanesz.

Razvoj prilik na vzhodni obali Sredozemskega morja, težnja narodov, ki tam prebivajo, da postanejo samostojni in neodvisni, dela Italiji preglavice in skrbi. Njeni interesi so ogroženi, ogrožena zlasti njena pot skozi Suez, ako se ne sporazume z narodi, ki so gospodarji ali pa bodo skoro samostojni gospodarji vzhodne obale Sredozemskega morja. To jo je napotilo, da išče najpoprej sporazum s Turčijo.

Turčija pa je vezana danes s svojimi sosedji, z Rusijo, potem s Francijo in Anglijo, ki imata v Mali Aziji svojo kolonialno oz. polkolonialno posest, vezana je pa zlasti z balkanski državami. Turški zunanjji minister Rudži Aras je celo predsednik Balkanskega pakta. Zanimivo je, da je Rudži Aras pred potovanjem v

Milano povdaril, da gre tja ne samo kot predstavnik Turške, ampak tudi kot predsednik Balkanskega pakta.

Italija bo torej moral priznati interese Balkanske zveze. Prvi znak, da je v to pripravljena, je preorientacija Bolgarske, ... Ne motimo se, ako trdimo, da je pakt večnega priateljstva med Bolgarijo in Jugoslavijo bil podpisani z izrecnim pristankom Italije. S to gesto je popustila napetost na Balkanu, kajti ni mogoče, da bi Bolgarija, kot priateljica Jugoslavije, gojila sovražne namere napram katerikoli izmed držav Balkanske zveze.

Sporazum med Bolgarijo in Jugoslavijo je moral priti poprej, predno je Italija mogla začeti razgovarjati s Turčijo radi Sredozemskega morja.

Tako mora tudi italijanski fašizem voditi računa o drugih. Zato bomo razumeli, ako Mussolini ni pristopil kot soudeleženec k protibolševiskemu paktu, ki je bil sklenjen med Nemčijo in Japonsko, iz enostavnega razloga, ker je Rusija zaveznik Turčije in s tem tvegati, da se s Turčijo sploh ne bo mogel sporazumeti.

Zveza baltiških držav in njih skupno delo

Zveza baltiških državic, to je, Letske, Litavske in Estonske, je bila osnovana 1934 ter je po svojih nomenih precej podobna mali antantni.

V dobi obstoja te zvezne imajo države že unificirane poštne, telegrafiske tarife in tudi v železniškem prometu so uvedle najširšo sodelovanje.

Zveza stoji odločno na stališču Društva narodov ter z vso odločnostjo podpira države evropskega miru.

Sedaj se bavi zveza zlasti s pogodbijo kulturnega sodelovanja, kar je bistven predpogoj razvijanja najboljših odnosov. Ce bi delali povsod v tem duhu, bi pač ne bilo neprstnih kriz in sporov, ker le deviza: »sodelovanje v demokratičnem sporazumu je jedro zdrave politike.«

Na Poljskem je križa, da ni šol?

Stotisoči otrok brez pouka.

Poljski naučni minister Sviantoslawski je poročal v proračunskega odboru sejma, da je šolstvo na Poljskem v težkem položaju. Vzrok temu je »dolgoletna gospodarska in finančna kriza«. Velika država ima 70.000 učiteljev, dočim bi jih potrebovala za normalni pouk vsaj 100.000. Ce bi hoteli dati šolski pouk otrokom, ki ga še nimajo, bi rabilo v ta namen 45.000 šolskih razredov, to je za okoli 100.000 otrok. Za gradbo teh šol bi potrebovali 223 milijonov zlotov, kar bi za poljsko državo v dvajsetih letih po osamosvojitvi bila prava malenkost.

Srečen minister. Hitler je imenoval za poštnega ministra sedanjega državnega sekretarja, ki se piše — Ohnesorge (brez skribi).

Pred verskimi boji v Nemčiji?

Prepozen korak nemških škofov

Nemški škofi so šli v Rim in potožili papeža, da je nacionalni socializem ali fašizem pravi sovražnik katoliške cerkve, ...

To naziranje se ne ujema z vaticansko politiko popolnoma. Vatikanški državni tajnik Paccelli, ki je bil pred leti nuncij v Nemčiji, se jako zavzema za protibolševiško fronto, ... Državni tajnik je zaradi tega prišel v neprijeten položaj, češ, da ni prav presojal nemškega fašizma, ko je menil, da ga s svojo priključitvijo k protibolševiški fronti pridobi za koncesije cerkvi.

Nemški škofi so ostali dalje časa v Rimu, kardinala Bertrama pa so poslali v Berlin, da tam posreduje. Od razgovorov v Berlinu bo tudi odvisno, kakšno taktko določi Vatikan vbodoče.

Po avstrijski »Reichspost« pozovejo nemški škofi državljane in državne uradnike, da pošljajo svoje otroke dalje v katoliške šole, čeprav fašizem prepoveduje vzgojo kleru ter zahteva, da to vzgojo oskrbuje le državna šola, mladinsko pa samo fašistične ustanove.

Za vaticansko politiko so ti dogodki presenečenje. Zato je pričakovati, da Vatikan vsaj v tem vprašanju izpremeni svojo politiko, ker s favoriziranjem fašizma in protibolševiške fronte doslej ni imel sreče in je bo imel vzboden še manj. To je pričakovati, kakor se čuti žaljenega zaradi kršitve stoltnih privilegijev, ki jih je imel v Nemčiji.

Socialne reforme v Zedinjenih državah

Razveljavljeni zakoni znova pred kongres.

Predsednik Roosevelt javlja, da hoče predložiti kongresu vso socialno zakonodajo, ki jo je vrhovno sodišče lani razveljavilo. Z njimi hoče urediti gospodarstvo, delavske razmere in socialno preskrbo.

Protiofenziva vladinih čet pred Madridom

Zadnje tedne na frontah v Španiji ni bilo mnogo izprenemb. Parkrat so poskušali nacisti pred Madridom prodreti proti vzhodu in obiti mesto, pa se jim ni posrečilo. Bili so zavrnjeni. Vse v napadu priborjene uspehe lokalnega značaja pa so vladine čete oborile z uspešnimi protinapadi. Precej razrahjal je nacistično fronto pred Madridom sunek vladinih čet na tkzv. Angeljski hrib v bližini prejšnjega letaliska Getafe, južnozapadno od Madrixa. Posest tega hriba je postala sedaj sporna, vsekakor pa ni več sigurno oporišče belih.

Vreme je zadnje čase zelo oviralo vse operacije pred Madridom. Ta nepristovljivi počitek so izrabile vladine čete za pripravo novih ofenzivnih sulkov na jugu Madrixa v smeri

proti Toledu. Te dni so uspešno napadle na fronti Aranhuez-Valdemoro in potisnile sovražnika za osem kilometrov. Pri tem so zavzele »Kraljičin hrib«, ki obvladuje dolino do Toledo.

S tem ofenzivnim sunkom je postal položaj Francove armade pred Madridom še kočljivejši.

Pred Malago

baje pripravlja Franco novo ofenzivo. Poročila pravijo, da bodo napad podpirale tudi nacistične vojne ladje z morja. Pri pomorskih akcijah so delujejo tudi nemške vojne ladje, ki se nahajajo vedno v bližini kraja, kjer se izvrši kakšen napad. Zlasti trdijo vladina poročila, da služijo

nemške vojne ladje kot baza za nacistična vodna letala.

Caballero ima nova poobla-stila

Španski parlament (cortes) je dal na svoji seji predsedniku španske legalne vlade Caballeru neomejena pooblastila, da vodi vojno proti generalu Francu do končne zmage nad njim.

Španska vlada se strinja z ustanovitvijo pošiljanja inozemcev v Španijo. Za inozemce se bo po načrtu smatralo tudi Marokance, ki bi morali zapustiti Francovo vojsko, če bi se sklenila takva konvencija. Do sklepa pa — utegne priti šele v drugi polovici februarja.

tega leta. Novi župan naj bi bil dr. Zenkel, ki se udejstvuje v občinski politiki že od leta 1911 in je sedaj star 53 let. V centralno zastopstvo Prage je bil izvoljen 1923 ter je prevezel referat v socialnem skrbstvu in se naravnost odlikuje na tem polju.

Pred novo razorožitveno konferenco? Z ozirom na predloge Bluma v Lyonu, je sklenil svet Društva narodov, da naj urad konference za razorožitev skliče v aprilu mesecu sejo pod predsedstvom Politisa, da se posvetuje o sklicanju konference za razorožitev. Na sejo bosta povabljeni tudi Nemčija in Italija.

Madžari za spravo z malo antanto. Madžarska je pripravljena sodelovati z malo antanto, če bo z njenimi državami enakopravna. Pri tem misli na oboroževanje in manjšinsko vprašanje.

Proti nevmešavanju Nemčije v špansko vojno se je izrekel v svojem listu general Ludendorff, ker Španija nikdar ne bo mogla plačati dolgov državam, ki so ji pomagale. Ta izjava potrjuje, da Franco nima posebnega kredita. List je bil zaplenjen.

Nemčija je bila povabljena na sejo Društva narodov. Na povabilo po tajništvu Društva narodov niti odgovorila ni, čeprav se ji je sporočilo, da se bo na seji razpravljalo o razdelitvi surovin na svetu, ki jih Nemčija prav posebno potrebuje.

Noben Nemeč ne sme več sprejeti Noblove nagrade. Tako je zaključil nemški parlament iz protesta proti temu, da je bila podeljena Noblova nagrada za mir radi voleizdaje obsojenemu pisatelju v. Ossietzkemu. Pravijo, da je na tako nagrado reflektil Göbbels, ki je znan po svojih govorih v radio.

Francozom grozi napad iz Španije. Bivši klerikalni ministrski predsednik belgijski, Hymans, je prispel iz Valencije ter izjavil novinarjem, da Nemčija pripravlja vpad v južno Francijo iz Španije. (»Sozialdemokrat«)

Skoraj 500 milijard dinarjev

se potroši 1936 in 1937 za svetovno oboroževanje

Francoski vojni minister Daladier je omenil, da utegnejo svetovni izdatki za oboroževanje 1936 in 1937 znati skoraj 500 milijard dinarjev ali 20 milijard frankov.

V milijonih domače valute znašajo oboroževalni stroški v zadnjih treh letih.

	1934	1935	1936
Sovj. Rusija	1.574	1.665	16.000
Francija	12.003	11.040	17.000
U. S. A.	703	834	930
Anglija	114	124	170
Nemčija	1.105	4.000	8.000
Italija	4.469	4.646	5.000
Japonska	933	1.023	1.200
Poljska	787	734	1.200
Čehoslovaška	1.979	1.819	2.000
Holandija	81	82	100
Rumunija	5.294	6.764	8.500
Jugoslavija	1.943	2.000	2.400
Belgia	1.271	1.138	1.600
Švica	92	95	120

Iz tega pregleda je jasno razvidno, da vojna mrzlica narašča. Najboljšo konjunkturo so imele kovine, ki so v direktni zvezi z oboroževanjem. Razvidno je pa iz pregleda tudi, koliko koristnega bi se lahko ustvarilo za človeštvo s temi ogromnimi vstopnimi in materialom, če ne bi se potrošalo za uničevalno vojno.

Grško posojo v Nemčiji. Grčija sklene posojilo v Nemčiji, in sicer v znesku 2 in pol milijarde drahem. Grčija prodaja Nemčiji tobak, Nemčija pa ji dobavlja orožje. Nemčija dolguje že sedaj okoli 1600 milijonov drahem. Grčija izda v par letih 6.15 milijard drahem za oboroževanje po svojem načrtu.

Poletica španskih duhovnikov pomorjenih, pravi vatikanska korespondenca. Upamo, da se bo ob koncu vojne v Španiji ogromna večina pomorjenih javila.

700 milijonov kavinjih grmov namenava uničiti brazilska vlada. Razen tega je doslej sezgala 39 milijonov vreč kave. Na ta način upa preprečiti padanje cene kavi. Tako se uničujejo dobrine, ki so dandanes za navadne zemljane — luksus.

Muzej o zavzetju Arktike je bil 9. januarja otvoren v Leningradu. V muzeju je razvidna zgodovina vseh poskusov po odkritju Arktika, bogastvo arktičnih krajev, organizacija velike poti proti severu. Razen tega se nahajajo v muzeju mnogi važni predmeti, ki so jih zbrali prvi raziskovalci polarnih krajev.

15 zdravnikov in 8 lekarjev bo sprejetih v aktivno vojaško službo. Rok za vložitev prošenj do 15. februarja. Podrobnosti izvedo prosilci pri občinskih vojaških uradih in vojaških poveljstvih.

Davčne karte za hišno služabništvo bodo prodajale od 5. februarja dalje izključno le davčne uprave.

Dosti bo za novo hišo. In še ostane toliko da lahko oba brezskrbno živita do smrti.

Pa si dobil kako pisanje, ali kak?« je še vedno poizvedovala Barbka, ki kar ni mogla verjeti.

Prišlo je na sodnijo in tam zdaj poizvedujejo, če sem jaz res pravi sorodnik in dedič svoje tete. Predložiti sem moral krstni list in domovnico. Ko bo vse overovljeno in potrjeno, bodo poslali vse v Gorico in potem bo prišel denar. Mogoče kmalu, mogoče šele čez en mesec ali dva.

In potem, misliš — — —

Da bi se mičva lahko vzela. Saj nisem nikdar prenehala misliti na tebe. Ali poprej si res nisem upal. Sedaj bo to lahko.

Ce je to res, in ce te je volja, zakaj ne.«

Se dolgo sta se sprehabala in do vseh podrobnosti razpravljala o svojem bodočem gospodarstvu. Pri slovesu je precej dolgo držal neno roko v svoji in Barbka mu jo je velikodusno prepustila. Celo po licu jo je enkrat pobožal. Več si ni upal.

(Dalje prihodnjic.)

Doma in po svetu

za poldružo milijardo dinarjev je oškodovalo gozdno podjetje »Krivaja« našo državo s svojimi manipulacijami. O zadevi se je mnogo govorilo, pisalo pa skoro nič, ker se je od l. 1929 pod prejšnjimi režimi polagalo važnost na to, da se o korpicih ni javno razpravljalo. Kar je bilo objavljeno, je bilo iz uradnih virov, katerim človek ni smel dodajati nobenih komentarjev. Sedaj je poslane Milan Božič ponovno sprožil to zadevo v parlamentu. Toda glavni krivec, ki bi lahko marsikaj pojasnil, se je prijazno poslovil in obrnil Južoslaviji hrbit.

Brezposelní učitelji in zaprte šole. Med tem, ko je samo v Sloveniji okrog 750 učiteljev in učiteljic brez posla, pa imamo v mnogih krajih premalo učnih moči in ponekod celo zaprte šole. Po znamo slučaje, ko morajo mladi učitelji in učiteljice k polaganju izpitov, pa je treba zato zapreti šolo za 10 do 14 dni, dokler trajajo izpiti, ker ni nikogar, ki bi odsotnega učitelja nadomestil. V parlamentu je v razpravi proračun ministristva prosvete. Ali bo letos dovoljen kredit, kolikor ga je potrebno, da se bodo vse šole odprle in namestilo zadostno število učnih sil? Ne smelo bi se trpeti, da se plačujejo mladi učitelji in učiteljice iz sredstev bednostnega fonda po Din 400 mesečno, kar je krivično v dvojnem oziru: prvič, ker s tem denarjem ni mogoče pošteno in dobrojno živeti in drugič, ker so s tem oškodovani brezposelní delavci, katerim je fond namenjen.

Banovinski svet dravske banovine je sklican dne 15. februarja t. l. Posvetoval se bo v glavnem o proračunu in izprenembni naredbe o občinskih tajnikih.

Pobiranje tihotapstva z umetnimi sladili, čiji sladilna moč je večja

od sladilne moči iste količine sladkorja, bo sedaj organizirano v večjem obsegu. Uvedeno bo nadzorstvo nad izdelovanjem in predelovanjem jedil in pijač, ki jih slade z umetnimi sladili. (Upamo, da bo sedaj konec uporabljanju saharina pri izdelavi brezalkoholnih pijač.) Za en kilogram zaplenjenega saharina bo znašala nagrada Din 100 do Din 300. Plačevala se bo iz posebnega fonda, v katerega bodo prispevale tudi sladkorne tovarne po Din 1 od vsakih 100 kg prodanega sladkorja.

Dijak srednje tehnične šole z nožem napadel profesorja. Na srednji tehnični šoli v Beogradu so ob zaključku semestra odpustili 60 dijakov. Dijak II. razreda Djordje Mršić se je radi slabih ocen, ki mu jih je sporočil profesor Muhamedagić, tako razburil, da ga je napadel z žepnim nožem in mu prizadejal več ran.

Znižajte cene sladkorju! Sladkor je tudi na Čehoslovaškem drag. En kilogram velja Kč 3.70, to je okoli Din 6.—, kar je še znatno cenejše kakor pri nas. Za 100 kg sladkorne pese je plačal tovarnar kmetu 1914 K 2.—, sedaj Kč 12.25, torej z ozirom na valuto šestkrat toliko. Država je jemala sladkornega davka 1914 za 100 kg K 38.—, sedaj Kč 184.—, torej štirikrat več. Sladkor je veljal pred vojno kg K — 34, 1936 pa Kč 3.70, torej 11½krat toliko. Z ozirom na draginjo sladkorja zaslужijo tovarnarji letno Kč 600 milijonov več kakor prej; v dinarjih je to okoli eno milijardo dinarjev. — Prav kakor pri nas, le da je naša industrija manjša.

Dr. Peter Zenkl — bodoči praški župan. Sedanji praški župan dr. Baxa, ki županuje Pragi od prevrata, namerava odstopiti. Volitve v praški občinski svet so vsakih šest let in ta doba poteče približno s koncem

kalo. Res imaš majhno plače, ali pa misliš, da jaz ne bi mogla tudi kaj zasluziti? Čemu pa imam tele roke? Z malo resne volje bi se že prebila skozi življenje.«

»Ampak veš, meni se to nič kaj ne dopade, da bi moja žena moralu hoditi v dnino. Že radi ugleda. Žena ima po mojem mnenju samo možu gospodinjiti in mu streči in otroke vyzgajati če jih kaj Bog da, mož pa jo mora ljubiti in za njoo skrbeti.«

»No dobro. Ali je pa danes na tem kaj bolje?«

»Mislim da.«

Barbka ga je nezaupno pogledala. »Mislim da ti Gostolevc tudi danes ne daje veliko večje plače kot takrat.«

»Res ne. Ampak Gostolevca mislim sploh zapustiti.«

Barbki je kar sapo zaprlo. »Kam pa misliš iti?«

»Nikamor Barbka. Nikjer več ne bom služil. Tu v mestu hočem ostati. In hišo si postavim.«

Barbka je iznenadena obstala in zakrilila z rokama:

»Kaj praviš?« Bog se usmili! Pa vendar nisi bolan!«

Skrbno ga je potipala po čelu.

»Res, res Barbka. Nič se ne šalim.«

»Pa menda nisi v loteriji zadel?«

»Hm —. To ne; ampak teta mi je umrla v Gorici in mi zapustila vse premoženje.«

»Kaka teta? Saj mi nisi nikdar pravil o kaki teti.«

Ze res. Dokler je živila se ni nikdar brigala za me. Seveda, tudi jaz ne mnogo zanjo. Kaj pa naj bi storil? Denarja nisem imel, da bi jo mogel obiskovati. Samo parkrat sem ji voščil za god. Ker pa ni nikdar odpisala, sem še to opustil.

»Kako pa, da je potem ravno tebi zapuštila?«

»Najbrž so ji že vsi drugi sorodniki pomrli in se je nazadnje spomnila mene. Mogoče pa jo je ob zadnjem uru začela vest peči, da me je prej tako zanemarjala.«

Roženkranc se je sam sebi čudil, da mu tako gladko teče jezik. Kar same od sebe so mu prihajale kombinacije. Nič ni prišel v zadreg.

Iz naših krajev

Zagorje ob Savi

Ali je to oskrba brezposelnih?

Pred enim mesecem je šla žena brezposelnega rudarja, ki ima dva otroka, na ohčino prosit za podporo. Predložila je to zadevno pismeno prošnjo. Župan pa jo je zavrnil, češ, da prošnje ne more vzeti na znanje, ker ni kolekovana. Rekel ji je, da naj gre s to prošnjo k predsedniku socialnega odseka. Ta jo je odpravil na isti način, kot župan: »Prošnja ni kolekovana in jo zato ne morem vzeti na znanje. Sploh se mi čudno združi, kako je mogoče, da Vam je živeža že zmanjšala, ker ste šele pred 14 dnevi dobili podporo?« Nato je mož s prošnjami vendarle dobil nekaj dinarjev in prošnjo kolekovala ter jo vložil na občini. Sedaj je poteklo že 4 tedne od tega, prošnja pa še vedno ni rešena. Ta predsednik je takoreč duševni vadja naših krščanskih socialistov, kateri bi bili radi izvoljeni od rudarjev za zastopnike delavstva.

Hrastnik

50. redni občni zbor prostovoljne gasilske čete se je vršil 17. januarja. Občnemu zboru sta prisostvovala tudi župan Malovrh, član občinske uprave Tomše in župni delegat iz Trbovelj. Društvo je lansko leto pridobilo nove aktivne člane. Z dobičkom, ki ga je društvo doseglo s prireditvijo tombole si je nabavilo že dolgo potrebljeno in zaželeno motorno brizgalno. Kupilo pa si je tudi že avtomobil. Pri volitvah novega odbora je namesto odstopivšega predsednika Roša F. bil enodno izvoljen bivši polvelnik Alojz Legvart, za polvelnika pa Fresel Stefan, del. v kemični tovarni. V novoizvoljenem odboru so sami delavci. To je najboljše zagotovilo, da bo društvo delovalo bližnjemu v pomoč in splošnosti v korist.

P. B.

Kamnik

Kdo bo glavni zaupnik v tovarni »Titan«? V soboto, dne 23. januarja so se vršile v tovarni »Titan« volitve šestero obratnih zaupnikov. Postavljeni sta bili dve liste SMRJ (rdiča) in JSZ (bel). Obe sta dobili po 3 zaupnike, vsled česar so bili beli tovariši silno ogroženi, ker so bili skoraj prepričani, da bo njihova lista dobila 5 zaupnikov in še šestega pol. Ker je pa v življenju vedno tako, da se ljudje motijo, je to brdko, a resnično dejstvo zadevo tudi nje in tako avtomatično pobilno njihovo nedavno v »Delavski pravici« izneseno trditev, da v vsem kamniškem okraju ni 120 rdečih in še ti so ali pod terorjem ali pa nezavedni. Volitve so se vršile tajno z glasovnicami v kuvertih in v tovarni »Titan«, kakor tudi v sosednji tovarni »Remec« brez najmanjšega terorja od naše strani. Druga stvar pa je, kako in na kakšnem način so agitirali beli tovariši, ki so v tistem času postali najuglavnejši. Celo ženitbeni kandidati so se oglašali, da so pri delavkah lažje dosegli svoj namen. Po obeh tovarnah so delili lepake: »Ali za zmago krščanskih socialistov ali za zmago rdečega terorja. Sicer pa so bili beli zelo ponosni, ker so dobili nekaj glasov več in so na seji hoteli dosegli, da bo glavni zaupnik njihov. Zakon določa, da se pri enakem številu glasov izvoli predsednika z žrebanjem. Naši trije zaupniki so to zahtevali, pa so bili to zahetno z vso odločnostjo zavrnili. Naredili so sedaj pritožbo na bansko upravo, naj ona odloči, kdo bo glavni zaupnik v tovarni »Titan«. Seveda se bodo s svojo pritožbo samo blamirali. To pismeno radi tega, ker se ob vsaki priliki očita rdečim, da niso za skupno delo z JSZ. Tovariš, če je že začetek v novem letu tako klaveri, kakšne uspehe naj pričakujemo ob koncu leta? Izgleda, da bomo zopet šli vsak svojo pot, kot v preteklem letu. To gotovo ne bo delavstvu v dobrobit, pač pa v prid podjetniku. Ali ste že pozabili star izrek: »Kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima.« — Kovinar.

Kranj

Delo v Gaštejskem klancu počiva. Od časa, ko je zapadel zadnji sneg, je podjetje »Slavec« z delom prenehalo. Nerazumljivo je, zakaj podjetje zadržuje delavcem zasluge, katerega bi moralo izplačati že 23. januarja. Delavci niso imeli grofovskih plač, da bi lahko čakali na izplačilo. — Nas lokalni »Gorenjec«, ki je svoječasni tekstilni stavki posvečal toliko pozornosti in razdeloval takšno skrb, da delavstvo... o teh in takih razmerah ničesar ne poroča.

Volitve obratnih zaupnikov v tovarni »Inteks« so izvedene z rezultatom: SDSZ 2 zaupnika, JSZ 2 in NSZ 1 zaupnika.

Celjsko delavstvo ne bo klonilo v boju za svoje pravice

Za organizacijo in »Delavsko Politiko«

Brutalen nastop g. Westna proti delavstvu, ki je vzel kruh nič manj kot 270 delavcem in delavkam in vrgel doslej že 18 redbin odpuščenih delavcev iz svojih hiš na cesto, je okorajil tudi nekatere druge fabrikante v Celju in okolici, da so začeli z ofenzivo proti delavstvu.

V tovarni Westen vlada zaenkrat začetje, kot na pokopališču. Za volitve obratnih zaupnikov delavci niso postavili nobene kandidatne liste. Tako bo preko 1100 delavcev ostalo brez zaupnikov, kljub zakonu in v njem zagarantrirani pravici samoobrambe šibkejših pred močnejšim.

Ponekod zopet izigravajo podjetniki volitve na ta način, da odpuščajo neljube kandidate.

Ljubljana

Ljubljanski trgovci za pokojninsko zavarovanje trgovskih nameščencev. Na občnem zboru Združenja trgovcev v Ljubljani je rekel veletrgovec Ivan Jelačin, ki se pridružuje zavorovanju nameščencev v Delavski zbornici, ki so manifestirali za razširitev pokojninskega zavarovanja. Moramo biti toliko uvidivni in toliko dalekovidni, da se za njih zahtevo izrecemo. Občni zbor je sprejel izjavo z odobravanjem na znanje.

Svarilo pobiralcem »čikov« je napisal »Slov. Narod«, češ, da je pobiranje cigaret in cigarnih odpadkov po cestah nehitigješčno, kajenje pa naravnost zdravju škodljivo. Pobiranje cigaretin odpadkov po cestah se je udomačilo za časa vojne v Avstriji; takrat je primanjkovalo tobaka. Danes, ko je tobaka dovolj, pa primanjkuje denarja ali pa kredita. Da se revno ljudstvo obrani vsaj pred najhujšimi posledicami, ki jih povzroča pomanjkanje sredstev, pred nevarnimi obolenji,

nji, imamo danes celo vrsto socialnih zaščitnih ustanov, kot protituberkulozno ligi itd., ki vse skrbe za človekovo zdravje, če že ne morejo za hrano in ostale živiljenske potrebščine. Ni čuda, če se pobiralci »čikov« popolnoma zanesemo na te institucije, ki so vendar za to tu, da nam priskočijo na pomoc, če ne s cigaretami in cigarami, kar bi bilo najpametnejše, pa vsaj z zdravili, ako bi se človek pri kajenju cigaretin odpadkov nalezel recimo kakšne tuberkuloze. Pravijo, da slab tobak pljučam bolj škoduje, kot pa dober. Do 15. v mesecu so kadilci v svojem zdravju manj ogroženi, ker kade dober tobak, pobiralci odpadkov pa bolj, ker je njihova »nabiralna akcija« po hodnikih prav izdatna. Po 15. v mesecu pa se stvar zaseče. Kadilci »vlečejo« samo še slabše vrste in pokade cigareto prav do konca. Zato pa so pobiralci »čikov« manj ogroženi, ker teh na tleh skoraj ni mogoče kaj najti. — Eden, ki pozna tudi ta posel.

Maribor

Boji v našem gasilstvu

Pod temi naslovi poročata enkrat »Slovenec«, drugič zopet »Jutro« o dogodkih v požarnih četah, župah in višjih vodstvih, iz katerih je mogoče posneti, da je v teku huda borba med JNS in JRZ za prevlado v gasilstvu.

Mariborska gasilska četa je bila zadnje desetletje torišče bojev prav posebne vrste. Začeli so ti boji z ofenzivo nacionalistov na vodstvo gasilske čete, ki se je nahajalo v nemških rokah. Odstranitev poveljnika Vollerja je v svežem spominu, zato ni treba stvari ponavljati.

Nekaj časa po zavzetju gasilske čete je vrla navidezna sloga. Pristaši bivše SLS, kolikor jih je bilo v četi zastopanih, so smatrali za pametnejše, da lojalno sodelujejo in puste nadvlado nacionalistom, ki so do 1. 1935 imeli prvo besedo v javnem življenju, zlasti pa v času, ko se je pod Jevtičem organiziral znani »Pof« organizacija, ki je zasledovala prav fašistične cilje in ki še danes obstaja; vsaj pa ni bila razpuščena.

Sedaj ko je nemška nevarnost minila in je s padcem JNS ter zrušenjem Jevtičevega režima, zapihal drug veter, da so svobodno odprli usta tisti, ki so se zgrnili okrog novega režima, je tudi v mariborski požarni četi završalo.

Najprvo so pomedili z najvidnejšimi pričasniki bivšega režima; pristaši JRZ so jih zamenili in poleg njih so ostali požarniki, ki jih je to nekak poklic.

Na letosnjem občnem zboru gasilske čete pa so se pojavili še drugi zanimivi spori in sicer v okvirju same JRZ.

Vidni eksponenti JRZ so se razdelili v dva tabora: na eni strani zapisnikar gasilske čete in vodja mestnega konspiracijskega urada g. Kramberger, na drugi strani gg. dr. Wankmüller, prof. Mlakar in bivši ravnatelj Zadružne gospodarske banke, sedaj vodja Mestnega avtobus-podjetja Jerebić.

Proračunska seja mestnega občinskega sveta bo 11. t. m. Včasih je mesti magistrat dostavljal dnevni red tudi časopisom, zadnje mesece pa so, kakor izgleda, ... to ukinili. *

Vsled nepredvidenih čvrstih vendar ne po krvdi diletantske družine »Vzajemnosti« se bo odrška predstava »Ameriška tatvina« v sicer lahko šele v soboto, dne 14. t. m.

Vlom med opoldanskim odmetrom so izvršili poklicni strokovnjaki v trgovino urarja Bizjaka v Gospoški ulici pretekl četrtek. Storilec je spustil železni rolo, nakar je skrit za rolojem razbil steklo v vrati in se splazil v lokal. Ko je nabral vse mogoče dragocenosti, je z njimi izginil. Lastnica baje ni bila zavarovana. Policia je prijela par nedolžnih gledalcev, pozneje pa so teženski orožniki arretirali dva mlada človeka, čiji obnašanje je vzbudilo sum pri šoperju, ki ju je vozil na Tezno. Pred par dnevi so neznani storilci vlonjili tudi v občinsko pisarno v Studencih. Blagajne niso mogli popolnoma navrtili, pač pa so v nekem predelu iztkanili Din 2700.

Dokler ne sedi vratom, je še vedno upanje. Te dni se je poslovil iz tukajšnje kazničnice mož, ki je bil prvotno obsojen na smrt, potem so mu kazen znizali na 15 let robije, sedaj pa je bil pogojno odpuščen.

Tradicionalna pustna prireditev našli pekovskih pomočnikov v Gambrinovi dvorani v soboto, dne 30. januarja je priva-

G. Kramberger je kandidiral na listi, ki so jo sestavili požarniki, Jerebić in prof. Mlakar pa na drugi listi. Pri glasovanju z vzklikom je dobila prva lista 17 gl. Na hrušno zahtevo vecine pa je moral predsednik odrediti tajno glasovanje. Pred tem je še ugotovil, da Jerebić in prof. Mlakar nista člana, ker sta šele v popoldanskih urah pristopila, odbor pa ju še ni sprejel. V znak protesta proti ponovnim volitvam so med tem zapustili občni zbor; podpovelnik Čerše Ivan, Gustinčič, Divjak, Hameršak in Jevčič. Rezultat tajnega glasovanja je izpadel v korist druge liste, ki je dobila 27 glasov, 7 glasov je bilo proti, 7 članov pa se je glasovanje vzdržalo. Ko je predsednik ugotovil rezultat je obenem potegnil iz žepa pismo g. Pogačnika in ga prečital. Iz pisma je bilo razvidno, da g. Pogačnik ne sprejme nobenega mesta. Naravno je vsled tega nastala splošna graja, kajti g. Kramberger bi bil to pismo lahko prečital še predno so bile predložene liste. Tako so začeli padati predlogi za novega predsednika, ponudeno mesto je slednji sprejel g. dr. Wankmüller. Ko je predsedujoči še enkrat prečital listo in vprašal kandidate, ako sprejmejo izvolitev, jih je par odstopilo, tako, da je bilo na mesto teh treba voliti nove. Neposredno po volitvi se je dogodil še en incident. Predsedujoči g. Kramberger se ni hotel umakniti novoizvoljenemu predsedniku in je to storil šele na energično zahtevalo občnega zbor.

Ko je potem občni zbor v splošnem razburjenju hotel obravnavati proračun, je moral predsednik ugotoviti, da ga je odnesla opozicija, ki je zapustila občni zbor, s seboj.

Kako se bodo stvari v mariborski požarni četi razvijale dalje, je težko reči, še težje seveda, kako bodo ti spori odjeknili v okvirju JRZ.

*
bila toliko obiskovalcev, da niti vse niso našli mesta v dvorani. Večer je potekel v neprisileni zabavi. Za razvedrilo je skrbel pevski zbor pomočnikov, ki je zapel celo vrsto lepih narodnih pesmi in pa godci, ki so neumorno svirali do konca prireditve. Salve smeha so vzbujali nastopi kupletistov, ki so zapeli par res »sodobnih«.

Objava. Prepričali smo se, da razne osebe prirejajo koncerte na svojo roko pod označbo »Hutterjeve godbe«. Izjavljamo, da Hutterjeva godba sploh ne obstaja, pač pa »Prvo godbeno društvo tekstilnih delavcev v Mariboru«. To pa ni nobenemu dovoljno, da bi smel pod tem imenom prirediti kakšne koncerte. Proti osebam, katere bodo v bodoče zlorabljalne ime našega društva, bo društvo sodniško postopalo. — I. godbeno društvo tekstilnih delavcev v Mariboru, predsednik Klojčnik, I. r.

Pustno veselico priredi »Prvo godbeno društvo tekstilnih delavcev« v Mariboru, dne 7. februarja ob 16. uri pop. v prostorijah gostilne Voller v Koščikih. Tem potom vabimo vse, ki se hočajo zadnjo nedeljo v pustu prijetno zabavati. Vstop prost. — Odbor.

Mariborsko gledališče

V »Plesu v Savoyu«, opereti iz lanske sezone, je letos nastopila v vlogi Madelaine Jelka Igličeva, ki se stalno razvija obiskovalcem in gledališču v veselje. — e—

Reisman in Eržen o socialni zakonodaji s posebnim ozirom na celjske razmere in delavski izobrazbi, katere podlagajo mora tvořiti delavski časopis »Delavska Politika«.

Poslušalci so navdušeno pritrjevali govornikoma in v dokaz, da so besede padle na plodno zemljo, se je priglasilo

29 novih naročnikov za »Delavsko Politiko«.

Tako se bo celjsko delavstvo, trenutno pregaženo od kapitalistov, zopet zbralno in strnilo ter bo, bogatejše na pridobljenih izkušnjah, vnovič postavilo svojega moža v vrstah ostalega delavstva v Jugoslaviji.

Kino »METROPOL« Celje prinaša:

6., 7., 8. februarja: IGRA LJUBEZNI. V ljubezni in vojni je vse dovoljeno, je geslo Gustava Fröhlicha.

V pondeljek, 8. februarja, odpadeta obe zadnji predstavi.

9. februarja: MLADOST ZMAGUJE.

6. in 7. februarja: matineje KONTUŠEVKA.

Jesenice

Volitve obratnih zaupnikov pri KID

Zmagla lista SMRJ.

V soboto, dne 30. januarja so se vršile ob nad vse razburjenem stanju na Jesenicah (tovarna je naznanila delavstvu s posebnimi listki pri plačilnih kuvertah, da večajo od 15. febr. t. l. novi meznici pogoji, ki so nabitni po obrati, če med tem ne bi prišlo do sklenitve pogodbe in da lahko vsakdo, ki ni s tem zadovoljen v 14 dneh odpoveduje službo) volitve obratnih zaupnikov. Od 2602 upravičenih volilcev jih je glasovalo 2381, kar je menda rekord v udeležbi pri volitvah obratnih zaupnikov. 16 glasov je bilo neveljavnih, ostali pa so bili razdeljeni tako: soc. lista je dobila 1333 glasov (lanj 873), soc. lista II. 184 (269 glasov, krščanski socialisti so dobili 473 (523) glasov in narodni socialisti (NSZ) 375 (446) glasov

Črna pri Prevaljah

V občini naj zaveje drug duh! Pri lanskotnih občinskih volitvah smo socialisti pristali na kompromis samo pod pogojem, da bo nova občinska uprava upoštevala delavske težnje in svoje delo prepojila s socialnim duhom. Ena prvih naših zahtev je bila, da se povisajo meze občinskim delavcem, ki so v zadnjih letih, za časa diktature znašale samo Din 20 do Din 25, na Din 30. Gospodje so to obljubili. Ko je to vprašanje prišlo na dnevnji red, so se pa z nekaterimi strani čuli pomisleki in izgovorili. To pa naše delegacije ni moglo ovirati, da ne bi vztrajala na tej zahtevi. — Tudi glede ubožnih podpor smo zahtevali, da se popravi krivica, ki se je zgodila revezem, odkar socialisti nismo bili več gospodarji na občini. Poprej so znašale ubožne podpore Din 75 mesečno. V dobi, ko se je gospodarilo »brez strank v prid ljudstvu«, pa so gospodje znižali te podpore na Din 35 mesečno. Naša zahteva in zahteva socialističnih zastopnikov na občini je, da se revezem da podpora, kakor so jo uživali, dokler je bila občina v socialističnih rokah. Gospodje so pred volitvami na zahtevo pristali — zlasti župnik in župan. Tudi ako bi se kdo premislil, mi bomo na izvedbi te zahteve vztrajali.

Redni letni občni zbor podružnice Zveze rudarjev Jugoslavije se bo vršil v nedeljo, dne 7. februarja točno ob 9. uri dopoldne v prostorih pri Knezu. Člani, udeležite se ga vsi in bodite točni, ker je dnevnji red precej obširen. Na zborovanju poroča centralni tajnik s. Arh. Odbor.

Izjava: Izjavljamo, da rudar Peter Havle s Sv. Helene ni pisec članka »Rudniška nesreča v Podpeči!« v št. 103 »Delavske Politike« z dne 23. decembra 1936. — Uredništvo.

Mežica

Shod podružnice Zveze rudarjev Jugoslavije bo v nedeljo, dne 7. februarja s pričetkom ob 9. uri dopoldne v gostilni Toff. Govornik s. Eržen. Rudarji, stojimo pred volitvami zaupnikov, zato pride vse na shod!

Tako se godi nam brezposelnim. Sprememba, ki se je izvršila od leta 1922 do 1936 je za nas brezposelne tako občutna. Lepi so bili časi za delavske družine poprej enkrat, ko je bilo vse zaposleno in je bila kriza še pod konkurzom. Ko je l. 1922 prišel mežiški rudnik v tuje roke, kupila ga je angleška družba, so za nas domačine nastali drugi časi. Brezposelnost raste in za nas ni dela, ne jela. Naj svet ve, da tudi nam brezposelnim v Mežici noben Božič in nobeno novo leto ne prinese izboljšanja. Dobro se še spominjam, kako je meseca maja 1922 priobčil »Slovenski Narod« izjavo novih gospodarjev rudnika: »Ne bomo klícali angleških, ne tujih delavcev, ampak bomo putstili vse po starem, brez sprememb; Anglež izpolni kar obljubi.« Kam so utonile po 10 letih te lepe besede, Danes kličejo in sprejemajo v delo pri rudniku tudi tuje delavce, ki nam domačinom skacejo v hrbot. Dela je dovolj, to dobro vemo, saj delajo delavci s polno paro, pred Božičem so delali kovinarji po 24 ur neprehnom brez vsega odihka, dočim je nas brezposelni sami v mežiški občini čez 70, ki čakamo z lačnim želodcem, kdaj bo konec zime. Omeniti moramo, da nimamo kuhih za brezposelne, podporo pa smo že dobili — Din 25 na osebo. In vendar je v mežiških trgovinah vse najdražje. Torej povdarnamo, da smo tudi brezposelni svobodni državljanji, nočemo pa biti kapitalistični sužnji! Delavljenci ljudje smo ne pa lenuh, kakor nam radi očitajo vseh dobrot preseti ljudje. Namesto, da družba išče in sprejema tuje, naj da nam, domačinom, kos kruha. Izpolnite obljube prejšnjih let!

Brezposeln.

Murska Sobota

Dva hitlerjevska agitatorja — čez mejo. Pred tremi meseci je likvidirala družba za eksport svinj v inozemstvo, pri kateri sta bila nastavljena tudi neki nemški mesar Riedl in njegova žena. Oba sta se živahnogibala v tukajšnjih ... krogih in se družila ter bratila tudi s tukajšnjimi bogatimi židi. To je moralno vsakega začuditi, kajti g. Riedl je bil hitlerjanec, ki je vse povsod pripovedoval o dobrih razmerah v Nemčiji in hvalil Hitlerja ter nemški fašistični režim. Nenadoma pa sta Riedl in njegova žena izginila iz mesta. Takoj na to smo čuli, da so varnostni organi našli nekje skritih 240 kg propagandnih tiskovin za rajhovsko fašistično agitacijo v Avstriji, kamor jih je Riedl tihotapil, naročal in tiskal pa menda nekje v Zagrebu. To odkritje jima je najbrž tudi podkurolo pod nogami, da sta se tako naglo poslovila. Baje sta se nedavno tega že tudi javila iz Berlina neki tukajšnji družini.

Laško

Delavci zastonj in za en dinar. V tovarni Bracko morajo delati delavci novinci 14 dni zastonj, po tem roku pa dobe mezo Din na uro. S tem kolosalnim zaslужkom delavec ne more živeti, zato pa tem lažje živi podjetnik, ker mu gara delavec takoreč zastonj. Javnost se zgraže, delavci in delavke koleno in jadikujejo — pomoč pa je samo v razredni organizaciji! Delavci, organizirajte se in jačajte svojo zavednost s čitanjem »Delavske Politike«, katero bi moral imeti vsak delavec naročeno!

Velenje

Rudarski shod, ki ga sklicuje podružnica ZRJ, se bo vršil v nedeljo, dne 7. februarja s pričetkom ob 9. uri dopoldne v gostilni Rak. Govornik s. Jelen iz Maribora. Pridite vsi!

Za konzorcij izdaja in urejuje Viktor Eržen v Mariboru. — Tiska: Ljudska tiskarna, d. d. v. Mariboru, predstavitev Josip Ošlak v Mariboru.

Pregled svetovnih dogodkov

od 15. do 21. januarja 1937.

15. januarja. Francija (nevmešavanje): Francoski parlament je **soglasno** sprejel predlog vlade glede pošiljanja prostovoljcev v Španijo. Nabiranje in pošiljanje prostovoljcev v Španijo je prepovedano pod pogojem, da bodo to istočasno storile tudi ostale države. Francija je še vedno za izvedbo najstrožje kontrole. Komunisti so glasovali za ta predlog. S tem je Francija odgovorila na predlog Anglije z dne 10. januarja, ki predvideva, da naj bi države, še predno bi bila sklenjena kontrola, vsaka na svojem ozemlju prepovedale nabiranje in pošiljanje prostovoljcev.

17. januarja. Italija (skupna varnost): V nekem razgovoru z dopisnikom lista »Völkischer Beobachter« je rekel Mussolini: »V bodočnosti skupnost bolj in bolj gineva... Razvoj dogodkov potrjuje, da je nastala doba, v kateri odločajo močni posamezniki in nadosebnosti. Demokracije so kakor valujoči puščavski pesek, ki ga nosi veter... Mi garantiramo sedanje stanje v Sredozemskem morju.« Na vprašanje ali bi vzpostavitev sovjetske republike v Španiji ali v enem delu Španije (n. pr. v Kataloniji) pomenila ogrožanje sedanega stanja, je rekel Mussolini: »Seveda!« Z ozirom na ogrožanje osi Berlin—Rim vsled sklenitve sredozemskega dogovora je rekel Mussolini: »Upanje, da bi italijansko angleški sporazum razrahjal zvezo Rim—Berlin je brezplodna želja nasprotnikov našega na novo sklenjenega, nedotakljivega nemško italijanskega

bloka. Ne! Na tem se ni ničesar izpremenilo in se tudi ne bo. Nasproto! Sredozemski dogovor z Anglijo pomeni samo okrepitev zveze Berlin—Rim in predstavlja logično nadaljevanje naših teženj za mir v Evropi.«

19. januarja. Velika Britanija (nevmešavanje, skupna varnost): V svojem zelo važnem govoru o zunanjih politiki v parlamentu je rekel Eden med drugim tudi tole: »V angleško italijanski izjavi ni nobene besede, nobene vrste, niti vejice, ki bi dovoljevala katerikoli državi vmešavanje v španske zadeve, ne glede na težnje, ki bi jih zasledovala ta ali ona vlada v kateremkoli delu dežele...« Res je, da se je v začetku spera (v Španiji op. ur.) obravnavalo vprašanje prostovoljcev. S tem v zvezi je opravičena pritožba nekaterih sil, da se ni potrebno ukrenilo. Nekateri narodi so se tedaj udejstvovali unilateralno (enostransko).«

20. januarja. Portugalska (nevmešavanje): V svojem odgovoru na dne 1. januarja s strani nadzornega odbora v Londonu predloženi načrt o izvedbi kontrole (na katerega bi bilo treba odgovoriti do 10. januarja in je legalna španska vlada odgovorila že 8. januarja), izjavlja Portugalska, da je pripravljena kontroliратi svoje lastne meje. Misel, da bi dopustila kontrolo na svojem ozemlju potujih zastopnikov pa odklanja.

21. januarja. Društvo narodov: Otvoritev 96. seje sveta Društva narodov.

Delavski pravni svetovalec

Ali ima zaupnik, ki je bil brez razloga odpuščen, pravico do meze do konca kolegarskega leta, ali pa še do marca naslednjega leta, če so bile zaupniške volitve v marcu?

Vprašanje: V stavbnem podjetju sem bil izbran za zaupnika v marcu lanskega leta. Podjetje pa me je že v oktobru odpustilo, ne da bi imelo za moy odpust kak zakonit razlog in ne da bi bil kot zaupnik pravilno razrešen. Do sedaj lahko zahtevam mezo?

Odgovor: Mandat zaupnika traja do konca kolegarskega leta, le v izjemnih prilikah se lahko podaljša do izvolitve novih zaupnikov, največ pa za eno leto. Ako ste bili neopravičeno odpuščeni, Vam pripada meza za oni čas, dokler bi trajal Vaš zaupniški mandat, t. j. do 31. decembra. Šele s tem dnem bi Vam smel službodajalec službo na 14 dni odpovedati. Ker Vam ni odpovedal, ampak Vas je poprej odpustil, dasravno ste bili zaupnik, Vam pripada poleg gornje zaupniške meze tudi še meza za 14-dnevno redno odpovedno dobo v januarju.

Nezgodna renta (Litija)

Vprašanje: Vsled nezgode mi je bila odmerjena nezgodna renta, katero je urad po mojem naročilu dostavljal mojemu očetu. Oče je umrl. Ali imam sedaj še pravico na rento?

Odgovor: Renta je bila edmerjena Vam. Vi ste samo odredili, da naj jo urad izplačuje Vašemu očetu. Dokler z zdravniškim pregledom ni ugotovljeno, da Vam renta več ne pripada, ste do rente upravičeni. Sporočite uradu (navedite številko rentnega odloka), da naj rento odslej nakazuje na Vaš naslov.

Studenti pri Mariboru

Podružnica I. delavskega kolesarskega društva priredi v soboto, dne 6. februarja veliko maskerado pri Mrazu. Maske dobrodoše. Za obilen obisk se priporoča odbor.

Nudi se mi ugodna prilika kupiti dobro, rentabilno podjetje.

V to svrhu potrebujem Din 20.000 posilja proti vknjižbi na prvem mestu. Vračilo z cestrestmi po dogovoru. Kdo želi imeti svoj denar popolnoma varno naložen, naj blagovoli poslati svojo ponudbo na upravo lista pod »Posoji, varna naložba.«

KOLESAJ! Vaša kolesa so potrebna temeljitega popravila, kakor emajliranje, poniklanje itd. Obrnite se na znano strokovnjaško mehanično delavnico

JUSTIN GUSTINČIČ

Maribor, Tattenbachova ulica št. 14 telefon 21-30, kjer vam kolo popravijo, da vam služi kakor novo. — Shramba koles čez zimo.

Patentirali smo izdelavo garantirano nepremočljivega Hubertus-sukna.

Ker nikomur ne prodajamo Hubertus-sukna, dobe se samo pri nas vsem znani

HUBERTUS!

katerih

nepremočljivo

sukno izdelujemo po patentu št. 7644/31.

Vsakdo, kdor je pri nas enkrat kupil je postal naš stalni odjemalec!

TIVAR-HUBERTUS! iz garantirano nepremočljivega sukna

TIVAR-OBLEKE

Za konzorcij izdaja in urejuje Viktor Eržen v Mariboru. — Tiska: Ljudska tiskarna, d. d. v. Mariboru, predstavitev Josip Ošlak v Mariboru.